

ליקוטים נפלאים פרשת וירא

אבינו היה כל כך מקודש עד כדי כך שאבריו היו הולכים לעשות רצון הבורא, ולכן כאן כשראה שרגליו הוליכוהו לקבל האורחים, הבין שהכנסת אורחים גדולה יותר מקבלת פני השכינה.

כעין זה מצינו אצל דוד המלך שאמר (תהילים קיט) "חשבתני דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך" מרוב שמחשבתו הייתה טהורה, רגליו נהפכו לקדושה והיו מוליכות אותו למקומות טובים.

כיוצא בזה ביאר רבי צדוק הכהן מלובלין זצ"ל את הפסוק (יהושע א, ח) "והגית בו יומם ולילה", אם כן מתי יישן? אלא הכוונה היא שיהגה ביום בתורה עד כדי כך שבליילה יחלום על הלימוד. ואכן הרעיון הזה ראוי לרב זצ"ל שחיבר חיבור בשם "רסיסי לילה" ובו כל החידושים שזכה לחדש בלילה בעת שנתו, וכשהיה מתעורר מיד היה קם ורושם את החידושים.

למעשה כך העידו זקני הדורות הקודמים שהיו הולכים לישון עם קושיא ומתעוררים עם תירוץ משום שחיייהם היו חיים של תורה.

מאחר שלמדנו את החשיבות הגדולה של הכנסת אורחים, צריך ליכור שיש גם הלכות מיוחדות כיצד להתנהג עם האורח. וכמבואר בשו"ע (או"ח סי' קעד) שלא להסתכל בפניו של האוכל, ולא במה שאוכל כדי שלא יתבייש, וכן לא לדבר בשפה שאינו מבין שמא יחשוב שמדברים עליו. (לבוש יוסף)

"יוקה נא מעט מים ורחצו רגליכם וכו' ואקחה

פת לחם וכו'" (יה, ד-ה)

תמוה, אברהם שהצטיין במידת הכנסת אורחים, לקח לאורחים ג' סאים קמח סולת ושחט להם ג' פרים וכו', מדוע קימץ דווקא במים וציווה לקחת רק "מעט מים"?

עוד קשה, שאברהם אבינו אמר למלאכים ואקחה פת לחם, ולשרה אמר לושי ועשי עוגות, ולא נתן לחם, מדוע?

תירץ הרה"ק בעל השפע חיים מצאנז זי"ע שאברהם אבינו חזה ברוח קדשו שמלאכי השרת יטענו בשעת מתן תורה

"והנה שלושה אנשים ניצבים עליו" (יה, ב)

פירש רש"י "אחד לבשר לשרה, ואחד להפוך את סדום ואחד לרפאות את אברהם".

הקשה רבינו המהר"ל בספרו "גור אריה": מדוע היה צריך המלאך שנשלח להפוך את סדום לעבור דרך ביתו של אברהם, הרי לא היה לשליחותו שום קשר לביתו של אברהם אבינו?

ומתירץ רבי יחזקאל אברמסקי ז"ל בספרו "חזון יחזקאל" שאותו מלאך התקשה לעשות שליחותו להפיכת העיר, והיה טוען שהתנהגותם של אנשי

סדום היא תוצאה טבעית שקיימת אצל האדם שיש בו יצר הרע, וכפי שטענו המלאכים לפני בריאת האדם: "מה אנוש כי תזכרונו וכן אדם כי תפקדנו".

אמר לו הקב"ה לאותו מלאך, בוא ואראך את אברהם אוהבי ותראה עד כמה מסוגל אדם להתרומם ולהתגבר על יצרו.

זה מה שכתוב לקמן (פסוק טז) "ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום", שאחרי שראו את מעלת אברהם שמתגבר על יצרו לא היססו לעשות משפט באנשי סדום.

"ויאמר... אל נא

תעבור מעל עבדך"

(יה, ג)

"מכאן שגדולה הכנסת

אורחים יותר מקבלת פני השכינה" (שבת קכ"ז).

נשאלת השאלה בפי העולם: מניין ידע אברהם עצמו את ההלכה, שגדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה, כי הניח את השכינה ורץ לקראת האורחים?

אברהם למד הלכה זו מזה ש"הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה כדי שלא להטריחו באורחים" (רש"י פסוק א') - הרי ראה מכאן, שבשעה שיבואו אליו אורחים לא יהא עליו להתחשב בנוכחותה

של השכינה אצלו, אלא יהא חייב לקבלם...

(הרה"ק משפטיבקה ז"ל)

תירוץ נוסף תירץ הגר"ר נתן אדלר זצ"ל, שגופו של אברהם

מי מסוגל להסתדר לבד?

העולם שלנו נראה מצויין, הכול מתקתק ועובד כמו שעון, וכולם מסתדרים... אנחנו אומרים לעצמנו, אם לא הולך לי כך, ננסה קצת אחרת...

זוהי מידת הדין... אנחנו חושבים שאנחנו יכולים להסתדר בכוחות עצמנו, כי ככה הדין נותן, ככה כולם עושים ומצליחים...

וכשנתקעים בדבר מסויים, מנסים להיחלץ מהבעיה אבל היא רק מתעצמת...

ואז... אין לנו ברירה אלא להרים עינינו אל בוראנו ולהגיד: אבא, אני לא יכול לבד!!!

"בתחילה עלה במחשבה לברואתו (את העולם) במידת הדין; ראה שאין העולם מתקיים, הקדים מידת רחמים ושיתפה למידת הדין" (רש"י בראשית א, א).

אומר הפרי הארץ (שבת שובה), **ברגע שאתה מסכים להודות שאתה לא מסוגל להתקיים ולהחזיק מעמד לבדך - מיד הקב"ה נותן לך מידת הרחמים!!**

(נקודות של אור - ספינקא)

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין ביוש

רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים נפלאים פרשת וירא

שרה" - ולאחר מכן נולד יצחק. בניאים נאמר: "רני עקרה לא ילדה". ובכתובים נאמר: "אם הבנים שמחה".
אם כך - הגיבה הבת: אם שרה צחקה לשם הסגולה שבדבר, מדוע התרעם עליה הקדוש ברוך הוא בשל כך?
השיב רבי שמואל: לסגולה צריכים רק כאשר צדיק מבטיח דבר מה. אך כשהקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו מבטיח - כשם שהבטיח לשרה - אז כבר אין צורך בסגולות, ולכן התרעם הקדוש ברוך הוא על שרה...

"ויאמר לא אשחית בעבור העשרה וילך ה' כאשר כלה לדבר אל אברהם ואברהם שב למקומו" (יח, לג)

כתב רבינו האוה"ח הק' שאם אברהם היה גר בסדום היה מציל את כל עיר סדום מהשחתה, וכמו שנאמר 'צדיק יסוד עולם'.
נמצאנו למדים מוסר גדול, שלמרות שאברהם אבינו התאמץ כל כך להצלת סדום מקודם במלחמה ואחר כך בתפלה, אף על פי כן לא חשב להתיישב בה כדי להצילה, והכל בשביל שלא לדור עם הרשעים.

עוד כתב האוה"ח הק' על הפסוק 'לך לך מארצך וממולדתך': על דרך אומרים ז"ל לעולם ידור אדם בשכונת אריה ולא בעיר עם רשעים וכמו שכתב הרמב"ם, ואם היו רעים וחטאים שאין מניחים אותו לישב במדינה, אלא אם כן נתערב עמהן ונוהג במנהגם הרע, יצא למערות ולחוחים ולמדברות, ואל ינהיג עצמו בדרך חטאים, כענין שנאמר מי יתנני במדבר מלון אורחים'.
ובפרשת אחרי כתב האוה"ח (ויקרא יח, ג), שכל מקום שדרו שם רשעים ועשו בה תועבות, הרי זה משפיע לדורות, אפילו צדיק שיגיע לאותו מקום, עלול להתעורר בו מחשבות ותאוות... כי המקום המתועב מעורר אותו לחטא.

"ויעקוד את יצחק בנו וישם אותו על המזבח ממעל לעצים" (כב, ט)

למה עקד אותו קודם ואחר כך שם אותו על גבי המזבח, הלא יותר פשוט שיצחק יעלה בעצמו על גבי המזבח ואחר כך יעקדנו. ואפשר לומר דהנה איתא בשבת (צ"ד.): המוציא לרשות הרבים אדם חי בשבת פטור, משום דחי נושא את עצמו. אבל המוציא או כפות חי, שאדם הכפות אינו נושא את עצמו.

ולפי זה יש לומר שאברהם דייק במצות ה' שציוה לומר "והעלהו שם לעולה", שהוא בעצמו צריך להעלותו על המזבח, ואם יצחק יגביה את עצמו וישכב על המזבח, הרי חי נושא את עצמו ונמצא שגם יצחק מסייע בדבר והוא אינו מקיים את מצות ה' בעצמו כמו שנצטווה...

ועל כן נתחכם אברהם לעקדו עוד קודם שעלה יצחק על גבי המזבח, ועכשיו כשהוא כפות הרי הוא אינו נושא את עצמו ושפיר יכול לקיים את מצות ה' והעלהו בעצמו...

כנגד הקב"ה תנה הודך על השמים, דהיינו, שיתן הקב"ה את התורה למלאכים, והקב"ה יענה לעומתם, איך רוצים אתם לקבל את התורה, הרי כבר עברתם עליה, כי אכלתם בשר וחלב אצל אברהם אבינו כדאיתא בפסיקתא רבתי (סוף פסקא עשר תעשר). והנה בשו"ע (יו"ד סימן פט. ס"ב) מבואר שעל ידי קינוח פיו בפת והדחה במים מותר לאכול בשר אחר חלב. ואברהם אבינו שנתן להם חמאה וחלב ורק אחר כך בשר לא רצה שיהיה להם פת לעשות קינוח, ולא מים לעשות הדחה, כי הוא רצה שהתורה תינתן לבניו, ולכן לא נתן פת, ונתן רק מעט מים שלא יספיקו לשתייה אלא לרחיצת רגליים בלבד...

"ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעבורו" (יח, ה)

רש"י אומר שלא נאמר כאן "לבבכם" (שני יצרים), כי אין יצר הרע שולט במלאכים.

שואל המהרא"ל צינץ, הרי אברהם לא ידע שאלו מלאכים וסבר שאלו ישמעאלים אז מדוע אמר "לבכם" ולא "לבבכם"?
משיב הרה"ק: בלב יש שני כוחות, רוחני - של "לב חכם לימינו" ושמאלי - של "ולב כסיל לשמאלו", כל מאכל שאדם אוכל, מכיל בקרבו גם כח גשמי המזין את הגוף וגם כח רוחני המזין את הנשמה, לכן נאמר "ולחם לבב אנוש יסעד" הלחם סועד את שני כוחות הלב גם את הגופני וגם את הרוחני.

אברהם חשב שאורחיו הינם ערביים אשר אין בהם כל כח רוחני וניזונים רק בצד הגשמי שבמאכל ולכן אמר להם "לבבכם" והתכוון ל"לב כסיל לשמאלו". ובעצם זה התאים גם למלאכים, שלהם יש רק כח רוחני וגם אצלם מתאים הביטוי "לבבכם".

"והוא עומד עליהם תחת העין" (יח, ח)

אחד מתנאי הכנסת אורחים הוא, שלא יגלה המארח עליונות כלפי אורחיו, כדי שירגישו האורחים את עצמם באווירה ביתית. כידוע קרוי הצדיק "הולך", מכיון שהוא הולך ומתעלה במדרגות מפעם לפעם. לעומתו המלאך קרוי "עומד", מכיון שעומד הוא תמיד במדרגה אחת. כפי שאמר הכתוב: "ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה" (זכריה ג-ז). לפיכך, כשבאו המלאכים אל אברהם, לא רצה להיות במדרגה (יותר) עליונה מן האורחים הללו, ולכן התלבש במדרגתם - "והוא עומד עליהם" - הוא הפך ל"עומד", "עליהם" - בשבילם... (קדושת הלוי)

"ותצחק שרה" (יח, יב)

בתו של הרב הקדוש רבי שמואל מקמינקה לא זכתה לבנים, וכשנזדמן לעירה הצדיק רבי רפאל מברשד הלכה אליו וביקשה שיברך אותה בזרע של קיימא.

השיב לה רבי רפאל: השמחה - סגולה היא לבנים. כשסיפרה הבת את הדבר לאביה הצדיק, אמר לה: דבר זה למד רבי רפאל מן התורה, מן הנביאים ומן הכתובים.

בתורה נאמר: "ותצחק